

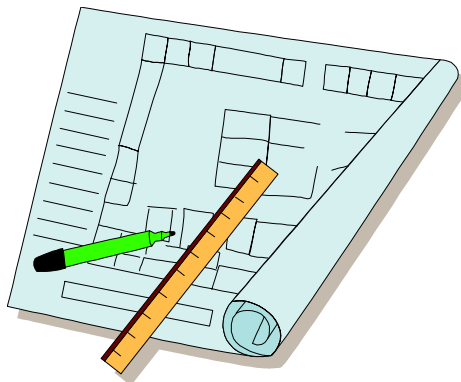
บทที่ 9

การวิเคราะห์งบการเงิน

(Financial Statement Analysis)

หัวข้อเรื่อง

- การใช้และผู้ใช้ประโยชน์จากการวิเคราะห์งบการเงิน
- ธุรกิจตัวอย่าง
- ประเภทของการวิเคราะห์งบการเงิน
 - การวิเคราะห์แนวนอน
 - การวิเคราะห์แนวโน้ม
 - การวิเคราะห์แนวตั้ง
 - การวิเคราะห์อัตราส่วน

การใช้และผู้ใช้ประโยชน์จากการวิเคราะห์งบการเงิน

การวิเคราะห์งบการเงินมีประโยชน์ ดังนี้

- เพื่อใช้ตั้งเป้าหมายและวัตถุประสงค์ขององค์การ
- เพื่อใช้ในการเปรียบเทียบกับงบการเงินของกิจการอื่น
- วัดจุดแข็งสำหรับจุดประสงค์ในการกู้ยืมเงิน
- วัดประสิทธิภาพในการทำกำไรเพื่อดูว่าการดำเนินงานสร้างผลตอบแทนแก่ผู้ลงทุนเท่าใด
- ทราบแนวโน้ม จุดอ่อน และปัญหาสำคัญต่าง ๆ ที่ต้องดำเนินการแก้ไข

ประเภทของการวิเคราะห์งบการเงิน

นักวิเคราะห์ทางการเงินจะตรวจสอบงบการเงินในทุกแง่มุมเพื่อจะได้มองเห็นสิ่งที่ปรากฏอยู่ภายในงบได้ชัดเจนยิ่งขึ้น รูปแบบโดยทั่วไปของการวิเคราะห์งบการเงินมี 4 วิธี

- การวิเคราะห์ตามแนวนอน
- การวิเคราะห์แนวโน้ม
- การวิเคราะห์แนวตั้ง
- การวิเคราะห์อัตราส่วน

การวิเคราะห์ตามแนวนอน

การวิเคราะห์แนวนอน (Horizontal analysis) เป็นการนำข้อมูลจาก 2 งบบัญชีมาเปรียบเทียบกัน (Comparative financial statements) โดยดูว่าแต่ละรายการในงบการเงินมีการเปลี่ยนแปลงแตกต่างจากปีก่อนอย่างไร

บริษัทเกษตรการไฟฟ้า งบกำไรขาดทุนเปรียบเทียบตามแนวนอน

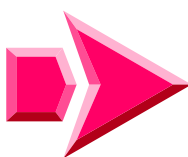
หน่วย: พันบาท

	ประมาณการ ปี 25+9	จริง ปี 25+8	ผลต่าง (จำนวนเงิน)	ผลต่าง (เปอร์เซ็นต์)
ขาย	5,696	4,908	788	16.1%
ต้นทุนสินค้าขาย	<u>3,442</u>	<u>2,922</u>	<u>520</u>	<u>17.8</u>
กำไรขั้นต้น	<u>2,254</u>	<u>1,986</u>	<u>268</u>	<u>13.5</u>
คชจ.ดำเนินงาน:				
คชจ.ขายและบริหาร	1,546	1,344	202	15.1
ค่าเสื่อมราคา	<u>130</u>	<u>90</u>	<u>40</u>	<u>44.4</u>
รวมคชจ.ดำเนินงาน	<u>1,676</u>	<u>1,434</u>	<u>242</u>	<u>16.9</u>
กำไรจากการดำเนินงาน	578	552	26	4.7
ดอกเบี้ยจ่าย	84	80	4	5.0
กำไรก่อนภาษีเงินได้	<u>494</u>	<u>472</u>	<u>22</u>	<u>4.7</u>
หัก ภาษีเงินได้ (40%)	<u>198</u>	<u>188</u>	<u>10</u>	<u>5.3</u>
กำไรสุทธิหลังภาษี	<u>296</u>	<u>284</u>	<u>12</u>	<u>4.2</u>

บริษัทเกษตรการไฟฟ้า
งบดุลเปรียบเทียบตามแนวนอน

หน่วย: พันบาท

	ประมาณ การ ปี 25+9	จริง ปี 25+8	ผลต่าง (จำนวน เงิน)	ผลต่าง (%)
เงินสดและหลักทรัพย์ในความเป็น				
ต้องการของตลาด	460	472	(12)	(2.5)
ลูกหนี้ (สุทธิ)	726	690	36	5.2
สินค้าคงเหลือ	<u>1,048</u>	<u>712</u>	<u>336</u>	<u>47.2</u>
รวมสินทรัพย์หมุนเวียน	<u>2,234</u>	<u>1,874</u>	<u>360</u>	<u>19.2</u>
โรงงานและอุปกรณ์	878	792	86	10.9
ที่ดิน	<u>278</u>	<u>254</u>	<u>24</u>	<u>9.4</u>
รวมสินทรัพย์ถาวร	<u>1,156</u>	<u>1,046</u>	<u>110</u>	<u>10.5</u>
รวมสินทรัพย์	<u>3,390</u>	<u>2,920</u>	<u>470</u>	<u>16.1</u>
เจ้าหนี้	836	550	286	52
หุ้นกู้ 10%	<u>800</u>	<u>800</u>	<u>-0-</u>	<u>-0-</u>
รวมหนี้สิน	<u>1,636</u>	<u>1,350</u>	<u>286</u>	<u>21.2</u>
หุ้นสามัญ	800	800	-0-	-0-
กำไรสะสม	<u>954</u>	<u>770</u>	<u>184</u>	<u>23.9</u>
รวมส่วนของผู้ถือหุ้น	<u>1,754</u>	<u>1,570</u>	<u>184</u>	<u>11.7</u>
รวมหนี้สินและส่วนของผู้ถือหุ้น	<u>3,390</u>	<u>2,920</u>	<u>470</u>	<u>16.1</u>

การวิเคราะห์แนวโน้ม

การวิเคราะห์แนวโน้ม (Trend analysis) เป็นการนำงบการเงินตั้งแต่ 2 ปีขึ้นไปมาเปรียบเทียบกันโดยใช้ข้อมูลปีหลังสุดเป็นปีฐาน (Based year) ซึ่งจะกำหนดตัวเลขให้เท่ากับ 100% และเปรียบเทียบข้อมูลในปีอื่น ๆ เป็นเปอร์เซ็นต์กับปีฐาน

	ประมาณการ ปี 25+9	จริง ปี 25+8	จริง ปี 25+7
ขาย	136.7%	117.8%	100.0%
ต้นทุนสินค้าขาย	142.2	120.7	100.0
กำไรขั้นต้น	129.0	113.6	100.0

การวิเคราะห์ตามแนวตั้ง

การวิเคราะห์ตามแนวตั้ง (Vertical analysis) เป็นการวิเคราะห์งบการเงินโดยนำมูลค่าทุกรายการในงบการเงินมาเปรียบเทียบเป็นเปอร์เซ็นต์กับตัวเลขของปีฐานซึ่งกำหนดให้เท่ากับ 100% ของสินทรัพย์รวม ฐานของกำไรขาดทุนคือยอดขาย งบการเงินที่ถูกแปลงตัวเลขเป็นเปอร์เซ็นต์ของฐานแล้วจะเรียกว่า “**งบขนาดร่วม (Common-size financial statement)**”

ประโยชน์

- เปรียบเทียบงบการเงินของกิจการเดียวกัน
- เปรียบเทียบงบการเงินของกิจการที่มีขนาดต่างกัน
- เปรียบเทียบงบการเงินของกิจการกับค่าเฉลี่ยของอุตสาหกรรม

บริษัทเกษตรการไฟฟ้า
งบกำไรขาดทุนเปรียบเทียบตามแนวตั้ง
สำหรับงวด 1 ปีสิ้นสุด 31 ธันวาคม

	ประมาณ การ ปี 25+9	จริง ปี 25+8	จริง ปี 25+7
ขาย	100 %	100 %	100 %
ต้นทุนสินค้าขาย	<u>60.4</u>	<u>59.5</u>	<u>58.1</u>
กำไรขั้นต้น	<u>39.6</u>	<u>40.5</u>	<u>41.9</u>
ค่าใช้จ่ายในการดำเนินงาน			
ค่าใช้จ่ายในการขายและบริหาร	27.1	27.4	28.2
ค่าเสื่อมราคา	<u>2.3</u>	<u>1.8</u>	<u>1.8</u>
รวมค่าใช้จ่ายในการดำเนินงาน	<u>29.4</u>	<u>29.2</u>	<u>30.0</u>
กำไรจากการดำเนินงาน	10.2	11.3	11.9
ดอกเบี้ยจ่าย	<u>1.5</u>	<u>1.6</u>	<u>2.2</u>
กำไรก่อนภาษีเงินได้	8.7	9.7	9.7
หัก ภาษีเงินได้ (40%)	<u>3.4</u>	<u>3.8</u>	<u>3.9</u>
กำไรสุทธิหลังภาษี	<u>5.3</u>	<u>5.9</u>	<u>5.8</u>

บริษัทเกษตรการไฟฟ้า
งบดุลเปรียบเทียบตามแนวตั้ง
ณ วันที่ 31 ธันวาคม

	ประมาณ การ ปี 25+9	จริง ปี 25+8	จริง ปี 25+7	จริง ปี 25+6
เงินสดและหลักทรัพย์ในความต้องการ				
ของตลาด	13.6%	16.2%	14.0%	10.4%
ลูกหนี้ (สุทธิ)	21.4	23.6	23.2	24.5
สินค้าคงเหลือ	<u>30.9</u>	<u>24.4</u>	<u>24.8</u>	<u>24.7</u>
รวมสินทรัพย์หมุนเวียน	<u>65.9</u>	<u>64.2</u>	<u>62.1</u>	<u>59.7</u>
โรงงานและอุปกรณ์ ที่ดิน	25.9	27.1	28.6	31.9
	<u>8.2</u>	<u>8.7</u>	<u>9.3</u>	<u>8.4</u>
รวมสินทรัพย์ถาวร	<u>34.1</u>	<u>35.8</u>	<u>37.9</u>	<u>40.3</u>
รวมสินทรัพย์	<u>100.0</u>	<u>100.0</u>	<u>100.0</u>	<u>100.0</u>
เจ้าหนี้				
หุ้นกู้ 10%	24.7	18.8	15.3	13.0
	<u>23.6</u>	<u>27.4</u>	<u>31.1</u>	<u>34.5</u>
รวมหนี้สิน	<u>48.3</u>	<u>46.2</u>	<u>46.4</u>	<u>47.5</u>
หุ้นสามัญ	23.6	27.4	31.1	34.5
กำไรสะสม	<u>28.1</u>	<u>26.4</u>	<u>22.5</u>	<u>18.0</u>
รวมส่วนของผู้ถือหุ้น	<u>51.7</u>	<u>53.8</u>	<u>53.6</u>	<u>52.5</u>
รวมหนี้สินและส่วนของผู้ถือหุ้น	<u>100.0</u>	<u>100.0</u>	<u>100.0</u>	<u>100.0</u>

การวิเคราะห์อัตราส่วน

การวิเคราะห์อัตราส่วน (Ratio analysis) เป็นการนำข้อมูลที่ต้องการพิจารณา มาเปรียบเทียบกับกันว่าเป็นสัดส่วนต่อกันเท่าใด โดยตัวแปรหนึ่งจะเป็นเศษ ตัวแปรอีกตัวหนึ่งเป็นส่วน เรียกความสัมพันธ์นี้ว่าอัตราส่วนของสองตัวแปร อัตราส่วนอาจแสดงออกมาเป็นรูปของเปอร์เซ็นต์ (%), สัดส่วน (X:Y) หรือตัวเลข

การจัดกลุ่มอัตราส่วนที่ใช้ในการวิเคราะห์ห้งบการเงิน สามารถจัดกลุ่มไว้หลายประเภทด้วยกัน เช่น

- จัดกลุ่มแบ่งตามงบการเงินที่วิเคราะห์ แยกเป็นงบดุล งบกำไรขาดทุน งบกำไรสะสม
- จัดกลุ่มตามวัตถุประสงค์ในการวิเคราะห์ แบ่งเป็น 4 กลุ่มคือ สภาพคล่อง (Liquidity) ความสามารถในการใช้สินทรัพย์ (Activity) ความสามารถในการทำกำไร (Profitability) และความสามารถในการก่อหนี้ (Debt or Financial leverage)
- จัดกลุ่มตามวัตถุประสงค์ในการวิเคราะห์ แบ่งเป็น 5 กลุ่ม โดยเพิ่มกลุ่มทดสอบตลาด (Market test)
- จัดกลุ่มแยกตามความเสี่ยงและผลตอบแทน

การวิเคราะห์ความเสี่ยงและผลตอบแทน

ความเสี่ยง (Risks) ของกิจการจะแบ่งออกเป็น 2 ประเภท คือ

- ความเสี่ยงทางธุรกิจ (Business risks) เป็นความเสี่ยงที่ธุรกิจต้องเผชิญเมื่อธุรกิจต้องตัดสินใจ เมื่อลงทุนไปแล้วไม่แน่ใจว่าจะทำกำไรจากการดำเนินงานตามที่คาดหวังไว้ได้หรือไม่
- ความเสี่ยงทางการเงิน (Financial risks) เป็นความเสี่ยงเกี่ยวกับการจัดหาเงินทุน ในรูปแบบของการก่อภาระผูกพันทางการเงิน เช่น การออกหุ้นกู้ การออกหุ้นบุริมสิทธิ

การวิเคราะห์โดยใช้อัตราส่วนจะแบ่งอัตราส่วนได้เป็น 2 กลุ่มคืออัตราส่วนที่ใช้วิเคราะห์ความเสี่ยงและผลตอบแทน

ความเสี่ยง	ผลตอบแทน
● สภาพคล่อง (Liquidity)	● ผลกำไร (Earning)
● ความพอเพียงของเงินทุน (Capital adequacy)	● การขยายตัว (Growth)
● คุณภาพของสินทรัพย์ (Asset quality)	● สภาพตลาด (Market performance)

1. สภาพคล่อง

การวัดสภาพคล่องเป็นพิจารณาความพอเพียงของเงินสดหรือสินทรัพย์ที่มีสภาพใกล้เคียงเงินสด รวมถึงสินทรัพย์อื่นที่สามารถเปลี่ยนเป็นเงินสดได้ง่าย สภาพคล่องวัดได้จาก **เงินทุนหมุนเวียน (Working capital)** ซึ่งคำนวณได้จากผลต่างระหว่างสินทรัพย์หมุนเวียนและหนี้สินระยะสั้น

1.1 อัตราส่วนเงินทุนหมุนเวียน (Current ratio)

แสดงถึงจำนวนสินทรัพย์หมุนเวียนที่มีอยู่ต่อหนี้สินหมุนเวียน 1 บาท

$$\text{อัตราส่วนเงินทุนหมุนเวียน} = \frac{\text{สินทรัพย์หมุนเวียน}}{\text{หนี้สินระยะสั้น}}$$

สินทรัพย์หมุนเวียนหมายถึงเงินสดหรือสินทรัพย์ที่คาดว่าจะเปลี่ยนเป็นเงินสดหรือขายหรือใช้หมดไปภายในรอบระยะเวลาการดำเนินงาน (Operating cycle) ตามปกติกำหนดไว้คือ 1 ปี

	ประมาณ การ ปี 25+9	จริง ปี 25+8	จริง ปี 25+7	จริง ปี 25+6
สินทรัพย์หมุนเวียน	2,234	1,874	1,600	1,384
หนี้สินระยะสั้น	836	550	394	302
อัตราส่วนเงินทุน หมุนเวียน	2.7:1	3.4:1	4.1:1	4.6:1

สัดส่วนของเงินทุนหมุนเวียนประมาณ 2:1 ถือว่าเป็นอัตราส่วนที่เหมาะสม ค่าเฉลี่ยของอุตสาหกรรมจะเป็นตัวชี้แนะอัตราส่วนที่ควรจะเป็น

1.2 อัตราส่วนเงินทุนหมุนเวียนเร็ว (Quick ratio or Acid test ratio) เป็นการทดสอบความสามารถในการจ่ายชำระหนี้สินระยะสั้นจากเงินสดและสินทรัพย์ที่ใกล้เคียงเงินสด

อัตราส่วนเงินทุนหมุนเวียนเร็ว

$$= \frac{\text{เงินสด} + \text{หลักทรัพย์ในความต้องการ} + \text{ลูกหนี้หนี้สินระยะสั้น}}{\text{หนี้สินระยะสั้น}}$$

สินค้ายคงเหลือไม่ได้ถูกนำมารวมในการคำนวณอัตราส่วนนี้ด้วย เนื่องจากมีสภาพคล่องต่ำ โดยทั่วไป อัตราส่วนเงินทุนหมุนเวียนเร็วที่ยอมรับกันคือ 1:1

	ประมาณการ ปี 25+9	จริง ปี 25+8	จริง ปี 25+7	จริง ปี 25+6
เงินสดและหลักทรัพย์	460	472	360	242
ลูกหนี้ (สุทธิ)	726	690	600	568
รวมสินทรัพย์หมุนเวียนเร็ว	1,186	1,162	960	810
หนี้สินระยะสั้น	836	550	394	302
อัตราส่วนเงินทุนหมุนเวียนเร็ว				
	1.4:1	2.1:1	2.4:1	2.7:1

2. ความเพียงพอของเงินทุน

หากกิจการมีฐานะเงินทุนไม่มั่นคง กิจการก็จำเป็นต้องรักษาสภาพคล่องให้สูงพอ เพื่อหลีกเลี่ยงปัญหาเกี่ยวกับกระแสเงินสดที่อาจเกิดขึ้น

เงินทุนในที่นี้หมายถึงส่วนของเจ้าของ ซึ่งประกอบด้วยทุนเรือนหุ้น ส่วนเกินมูลค่าหุ้นและกำไรสะสม คำจำกัดความของเงินทุนที่เพียงพอ อาจหาได้จากการตอบคำถาม 2 ข้อดังนี้

- เงินทุนปริมาณเท่าใดถึงเพียงพอที่จะปกป้องเจ้าหนี้และเจ้าของจากผลขาดทุนที่อาจเกิดขึ้น
- เงินทุนจำนวนต่ำสุดควรเป็นเท่าใดที่จะทำให้เจ้าของพึงพอใจกับผลตอบแทนที่ได้รับ

ความเพียงพอของเงินทุน สามารถวัดได้จากอัตราส่วนต่อไปนี้

2.1 อัตราส่วนหนี้สินต่อส่วนของผู้ถือหุ้น (Debt to equity) เป็นอัตราส่วนที่ใช้วัดเงินทุนที่กิจการได้มาจากการกู้ยืมกับเงินทุนที่ได้มาจากส่วนของเจ้าของ

หากอัตราส่วนนี้เกิน 100% แสดงว่าเงินทุนจากการกู้ยืมมากกว่าเงินทุนจากเจ้าของ กิจกรรมที่มีภาระหนี้สินสูง ความเสี่ยงก็จะสูงตามไปด้วย

$$\text{อัตราส่วนหนี้สินต่อส่วนของผู้ถือหุ้น} = \frac{\text{หนี้สินรวม}}{\text{ส่วนของผู้ถือหุ้นรวม}}$$

	ประมาณการ ปี 25+9	จริง ปี 25+8	จริง ปี 25+7	จริง ปี 25+6
หนี้สินรวม	1,636	1,350	1,194	1,102
ส่วนของผู้ถือหุ้น	1,754	1,570	1,382	1,218
อัตราส่วนหนี้สินต่อส่วน ของผู้ถือหุ้น	93.3 %	86.0 %	86.4 %	90.5 %

2.2 Capital multiplier แสดงให้เห็นถึงจำนวนเงินลงทุนรวมที่ได้มาจากส่วนของผู้ถือหุ้น

$$\text{Capital multiplier} = \frac{\text{สินทรัพย์รวม}}{\text{ส่วนของผู้ถือหุ้น}}$$

	ประมาณการ ปี 25+9	จริง ปี 25+8	จริง ปี 25+7	จริง ปี 25+6
สินทรัพย์รวม	3,390	2,920	2,576	2,320
ส่วนของผู้ถือหุ้นรวม	1,754	1,570	1,382	1,218
Capital multiplier	1.93:1	1.86:1	1.86:1	1.90:1

2.3 จำนวนเท่าของกำไรต่อดอกเบียจ่าย (Times interest earned) เป็นการวัดความสามารถของกิจการว่ามีกำไรจากการดำเนินงานเพียงพอที่จะจ่ายชำระต้นทุนของหนี้สิน ซึ่งก็คือดอกเบียจ่ายหรือไม่

$$\text{จำนวนเท่าของกำไรต่อดอกเบียจ่าย} = \frac{\text{กำไรก่อนดอกเบียจ่ายและภาษีเงินได้}}{\text{ดอกเบียจ่าย}}$$

	ประมาณการ ปี 25+9	จริง ปี 25+8	จริง ปี 25+7
กำไรก่อนดอกเบียจ่ายและภาษีเงินได้	578	552	498
ดอกเบียจ่าย	84	80	92
จำนวนเท่าของกำไรต่อดอกเบียจ่าย	6.9	6.9	5.4

2.4 เปอร์เซนต์การจ่ายเงินปันผล (Dividend payout percentage) แสดงสัดส่วนของกำไรที่จ่ายเป็นเงินปันผลให้แก่ผู้ถือหุ้น

$$\text{เปอร์เซนต์การจ่ายเงินปันผล} = \frac{\text{เงินปันผลจ่าย}}{\text{กำไรสุทธิ}}$$

	ประมาณ การ ปี 25+9	จริง ปี 25+8	จริง ปี 25+7
เงินปันผลจ่าย	112	96	80
กำไรสุทธิหลังภาษี	296	284	244
เปอร์เซ็นต์การจ่ายเงินปันผล	37.8%	33.8%	32.8%

3. คุณภาพของสินทรัพย์

การวัดคุณภาพของสินทรัพย์เป็นการวิเคราะห์ว่าสินทรัพย์ที่กิจการมีอยู่ตามที่ปรากฏในงบดุลนั้นได้ถูกใช้อย่างมีประสิทธิภาพมากน้อยขนาดไหน สินทรัพย์ที่จะวัดประสิทธิภาพในที่นี้ คือ ลูกหนี้ สินค้าคงเหลือและสินทรัพย์รวม

3.1 อัตราการหมุนของลูกหนี้และระยะเวลาชำระหนี้ (Accounts receivable turnover and Day's sales in receivables)

อัตราการหมุนของลูกหนี้หมายถึงจำนวนครั้งของการชำระหนี้จากลูกหนี้การค้าในช่วงระยะเวลาหนึ่ง ในที่นี้คือ 1 ปี ส่วนระยะเวลาชำระหนี้หมายถึงจำนวนวันโดยเฉลี่ยนับจากวันขายจนถึงวันที่ลูกหนี้นำเงินมาจ่ายชำระ

$$\begin{aligned} \text{อัตราการหมุนของลูกหนี้ (ครั้ง)} &= \frac{\text{ขาย}}{\text{ลูกหนี้ถัวเฉลี่ย}} \\ \text{ระยะเวลารับชำระหนี้ (วัน)} &= \frac{360 \text{ วัน}}{\text{อัตราการหมุนของลูกหนี้}} \\ \text{หรือ} &= \frac{\text{ลูกหนี้ถัวเฉลี่ย}}{(\text{ขาย} / 360 \text{ วัน})} \end{aligned}$$

	ประมาณการ ปี 25+9	จริง ปี 25+8	จริง ปี 25+7
ขาย	5,696	4,908	4,168
ลูกหนี้ถัวเฉลี่ย	708	645	584
อัตราการหมุนของลูกหนี้ (ครั้งต่อปี)	8.0	7.6	7.1
ระยะเวลารับชำระหนี้ (วัน)	44.7	47.4	50.4

3.2 อัตราการหมุนของสินค้าและระยะเวลาในการถือครองสินค้า (Inventory turnover and Day's sales in inventory)

อัตราการหมุนของสินค้าเป็นอัตราส่วนที่ใช้วัดประสิทธิภาพของการบริหารสินค้าคงเหลือ ซึ่งแสดงจำนวนครั้งของสินค้าที่ขายไปในระหว่างปี จำนวนครั้งยิ่งมากขึ้นเท่าใดก็แสดงว่า

สินค้าส่วนใหญ่มักขายได้เร็วขึ้น ส่วนระยะเวลาในการถือครองสินค้า หมายถึงจำนวนวันโดยเฉลี่ยในการครอบครองสินค้านับจากวันที่ซื้อจนถึงวันที่ขายได้

$$\text{อัตราการหมุนของสินค้า (ครั้ง)} = \frac{\text{ต้นทุนสินค้าขาย}}{\text{สินค้าคงเหลือถัวเฉลี่ย}}$$

$$\text{ระยะเวลาในการถือครองสินค้า (วัน)} = \frac{360 \text{ วัน}}{\text{อัตราการหมุนของสินค้า}}$$

$$\text{หรือ} \quad \frac{\text{สินค้าคงเหลือถัวเฉลี่ย}}{(\text{ต้นทุนสินค้าขาย} / 360 \text{ วัน})}$$

	ประมาณการ ปี 25+9	จริง ปี 25+8	จริง ปี 25+7
ต้นทุนสินค้าขาย	3,442	2,922	2,420
สินค้าคงเหลือถัวเฉลี่ย	880	676	607
อัตราการหมุนของสินค้า (ครั้ง)	3.9	4.3	4.0
ระยะเวลาในการถือครองสินค้า (วัน)	92.3	83.7	90.0

3.3 อัตราการหมุนของสินทรัพย์ (Asset turnover)

วิธีหนึ่งในการเพิ่มกำไรให้กับกิจการคือการใช้สินทรัพย์ที่มีอยู่อย่างมีประสิทธิภาพ โดยการเพิ่มอัตราส่วนยอดขายต่อสินทรัพย์รวม และสมมติว่าอัตราผลตอบแทนต่อยอดขายคงที่อัตรา

การหมุนของสินทรัพย์เป็นอัตราส่วนที่ใช้วัดประสิทธิภาพการใช้สินทรัพย์เพื่อสร้างรายได้ให้แก่ธุรกิจ

$$\text{อัตราหมุนของสินทรัพย์} = \frac{\text{ขาย}}{\text{สินทรัพย์รวมถัวเฉลี่ย}}$$

	ประมาณการ ปี 25+9	จริง ปี 25+8	จริง ปี 25+7
ขาย	5,696	4,908	4,168
สินทรัพย์รวมถัวเฉลี่ย	3,155	2,748	2,448
อัตราหมุนของสินทรัพย์	1.8	1.8	1.7

4. ผลตอบแทน

อัตราผลตอบแทนต่าง ๆ เป็นตัวชี้แนะความสำเร็จ เช่น อัตราผลตอบแทนต่อยอดขาย อัตราผลตอบแทนต่อสินทรัพย์รวมหรืออัตราผลตอบแทนต่อส่วนของผู้ถือหุ้น ในปัจจุบันผู้วิเคราะห์จำนวนมากให้ความสนใจกับกระแสเงินสดต่อหุ้นมากขึ้น ขณะเดียวกันอัตรากำไรขั้นต้นและเปอร์เซ็นต์ของค่าใช้จ่ายในการดำเนินงานก็เป็นสิ่งจำเป็นที่ต้องวิเคราะห์ ทั้งนี้เพื่อหาแนวโน้มของกำไรจากการดำเนินงานของกิจการ

อัตราส่วนต่าง ๆ ที่ใช้ในการวัดผลตอบแทน มีดังนี้

4.1 อัตราผลตอบแทนต่อยอดขาย (Return on sales or ROS) แสดงให้เห็นว่ายอดขายก่อให้เกิดกำไรสุทธิเท่าไร

$$\text{อัตราผลตอบแทนต่อยอดขาย} = \frac{\text{กำไรสุทธิ}}{\text{ขาย}}$$

4.2 อัตราผลตอบแทนต่อสินทรัพย์ (Return on assets or ROA) เป็นอัตราส่วนที่ใช้วัดประสิทธิภาพในการใช้ประโยชน์จากสินทรัพย์ที่มีอยู่ของกิจการ

$$\text{อัตราผลตอบแทนต่อสินทรัพย์} = \frac{\text{กำไรสุทธิ}}{\text{สินทรัพย์รวมถัวเฉลี่ย}}$$

4.3 อัตราผลตอบแทนต่อส่วนของผู้ถือหุ้น (Return on equity or ROE)

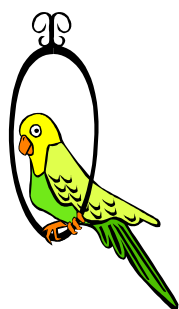
$$\text{อัตราผลตอบแทนต่อส่วนของผู้ถือหุ้น} = \frac{\text{กำไรสุทธิ}}{\text{ส่วนของผู้ถือหุ้นถัวเฉลี่ย}}$$

อัตราส่วนนี้ใช้วัดความสามารถในการทำกำไรให้แก่ผู้ถือหุ้นสามัญและผู้ถือหุ้นบุริมสิทธิ

	ประมาณ การ ปี 25+9	จริง ปี 25+8	จริง ปี 25+7
กำไรสุทธิ	296	284	244
ขาย	5,696	4,908	4,168
อัตราผลตอบแทนต่อยอดขาย (ROS)	5.2%	5.8%	5.9%
สินทรัพย์รวมถัวเฉลี่ย	3,155	2,748	2,448
อัตราผลตอบแทนต่อสินทรัพย์ (ROA)	9.4%	10.3%	10.0%
ส่วนของผู้ถือหุ้นถัวเฉลี่ย	1,662	1,476	1,300
อัตราผลตอบแทนต่อส่วนของผู้ เจ้าของ (ROE)	17.8%	19.2%	18.8%

4.4 กำไรต่อหุ้น (Earnings per share or EPS) แสดงให้เห็นผู้ถือหุ้นสามัญ 1 หุ้นจะมีส่วนในกำไรสุทธิที่กิจการหาได้ในระหว่างงวดที่บาท

$$\text{กำไรต่อหุ้น} = \frac{\text{กำไรสุทธิ}}{\text{หุ้นสามัญที่ออกจำหน่ายและอยู่ในมือผู้ถือหุ้น}}$$

	ประมาณ การ ปี 25+9	จริง ปี 25+8	จริง ปี 25+7
กำไรสุทธิหลังภาษี	296	284	244
จำนวนหุ้นสามัญที่ออกจำหน่ายแล้ว เฉลี่ย (ล้านหุ้น)	160	160	160
กำไรต่อหุ้น	1.85	1.78	1.53

4.5 กระแสเงินสดต่อหุ้น (Cash flow per share)

แสดงความสามารถของกิจการในการหาเงินสดจากการดำเนินงาน

กระแสเงินสดต่อหุ้น = $\frac{\text{กระแสเงินสดจากกิจกรรมดำเนินงาน}}{\text{จำนวนหุ้นสามัญที่ออกจำหน่ายและอยู่ในมือผู้ถือหุ้น}}$

	ประมาณ การ ปี 25+9	จริง ปี 25+8	จริง ปี 25+7
กำไรสุทธิ	296	284	244
บวก ค่าเสื่อมราคาและการตัดจำหน่ายอื่นๆ	130	90	76
±การเปลี่ยนแปลงของสินทรัพย์หมุนเวียนที่ เกี่ยวข้องกับการดำเนินงาน	(372)	(162)	(98)
±การเปลี่ยนแปลงของหนี้สินระยะสั้นที่ เกี่ยวข้องกับการดำเนินงาน	<u>286</u>	<u>156</u>	<u>92</u>
กระแสเงินสดจากกิจกรรมดำเนินงาน	<u>340</u>	<u>368</u>	<u>314</u>
จำนวนหุ้นสามัญที่ออกจำหน่ายแล้วเฉลี่ย (ล้านหุ้น)	160	160	160
กระแสเงินสดต่อหุ้น	2.13	2.30	1.96

4.6 เปอร์เซ็นต์ของกำไรขั้นต้นและเปอร์เซ็นต์ของค่าใช้จ่ายในการดำเนินงาน (Gross margin and Operating expense percentage)

$$\text{เปอร์เซ็นต์ของกำไรขั้นต้น} = \frac{\text{ขาย} - \text{ต้นทุนสินค้าขาย}}{\text{ขาย}}$$

$$\text{เปอร์เซ็นต์ของค่าใช้จ่ายดำเนินงาน} = \frac{\text{ค่าใช้จ่ายในการดำเนินงาน}}{\text{ขาย}}$$

	ประมาณการ ปี 25+9	จริง ปี 25+8	จริง ปี 25+7
ขาย	5,696	4,908	4,168
ต้นทุนสินค้าขาย	<u>3,442</u>	<u>2,922</u>	<u>2,420</u>
กำไรขั้นต้น	2,254	1,986	1,748
เปอร์เซ็นต์กำไรขั้นต้น	39.6 %	40.5 %	41.9 %
ค่าใช้จ่ายในการดำเนินงาน	1,676	1,434	1,250
เปอร์เซ็นต์ของค่าใช้จ่ายดำเนินงาน	29.4 %	29.2 %	30.0 %

5. การขยายตัว

การขยายตัวของกิจการ สามารถวัดได้จากอัตราการขยายตัวของรายการที่อยู่ในงบการเงิน ซึ่งคำนวณได้จากสูตรต่อไปนี้

เปอร์เซ็นต์การขยายตัว = ยอดคงเหลือปีที่ 2 – ยอดคงเหลือปีที่ 1
 ยอดคงเหลือปีที่ 1

	ประมาณ การ ปี 25+9	จริง ปี 25+8	จริง ปี 25+7
การขยายตัวของสินทรัพย์	16.1%	13.4%	11.0%
การขยายตัวของส่วนของเจ้าของ	11.7	13.6	13.5
การขยายตัวของยอดขาย	16.1	17.8	
การขยายตัวของค่าใช้จ่ายในการดำเนินงาน	16.9	14.7	
การขยายตัวของกำไรสุทธิ	4.2	16.4	

6. การทดสอบตลาด

ราคาตลาดของหุ้นและมูลค่าหุ้นจะเป็นเครื่องมือของนักลงทุนและนักวิเคราะห์ในการประเมินความเสี่ยงและผลตอบแทนของกิจการ อัตราส่วนที่นิยมใช้ในกลุ่มนี้คือ Price-earning ratio และ dividend yield

6.1 Price-earning ratio

$$\text{Price-earning ratio} = \frac{\text{ราคาตลาดเฉลี่ยต่อหุ้น}}{\text{กำไรต่อหุ้น}}$$

	ประมาณ การ ปี 25+9	จริง ปี 25+8	จริง ปี 25+7
ราคาตลาดเฉลี่ยต่อหุ้น	17.25	16.75	15.00
กำไรต่อหุ้น	1.85	1.78	1.53
Price-earning ratio	9.3:1	9.4:1	9.8:1

P/E ratio สูง -- ผู้ลงทุนให้ความคาดหวังสูงกับการขยายตัวของกำไรและการจ่ายปันผลของกิจการ

P/E ratio ต่ำ -- ผู้ลงทุนมีความคาดหวังในผลกำไรและเงินปันผลในอนาคตของกิจการค่อนข้างน้อย

6.2 Dividend yield คือเงินสดที่จ่ายปันผลเปรียบเทียบกับราคาตลาดของหุ้น

$$\text{Dividend yield} = \frac{\text{เงินปันผลที่จ่ายเป็นเงินสดต่อหุ้น}}{\text{ราคาตลาดต่อหุ้น}}$$

	ประมาณ การ ปี 25+9	จริง ปี 25+8	จริง ปี 25+7
ราคาตลาดเฉลี่ยต่อหุ้น	17.25	16.75	15.00
เงินปันผลจ่าย	112	96	80
จำนวนหุ้นสามัญที่ออกจำหน่ายและอยู่ในมือผู้ถือหุ้น (ล้านหุ้น)	160	160	160
เงินปันผลต่อหุ้น (บาทต่อหุ้น)	0.7	0.6	0.5
Dividend yield	4.1%	3.6%	3.3%

